

האם לבצע ביטוח נכות במסגרת קרן הפנסיה?

חברות קשורות

פסגות בית השקעות

יתרונותיו של ביטוח אובדן כושר עבודה מחוץ לקרן הפנסיה | עו"ד סער סוקר את תנאי העמיתים הקיימים בקרנות הפנסיה השונות

תגיות: חברות ביטוח, הפניקס חברה לביטוח, פסגות, ועדה רפואית, פנסיית נכות

מאת: עו"ד דוד סער
11:39 06/08/2012

לאור בקשות הקוראים בעקבות כתבתו של עו"ד סער בנושא, להלן סקירת עומק של תנאי עמיתים בקרנות הפנסיה השונות. הסקירה בוצעה על סמך תקנוני קרנות הפנסיה והנספחים הנלווים להם.

קרן הפנסיה מבטחים החדשה

חריגים

- סעיף 66 לתקנון החדש קובע כי במקרה ונגרמה הנכות מאירוע המקנה זכאות לתשלום לפי חוק המל"ל עקב תאונה בעבודה או מחלת מקצוע, תותנה זכאותו של העמית לפנסיית נכות בכך שיתבע את התשלומים המגיעים לו לפי הוראות המל"ל לא יאוחר מ 45 ימים מיום שהודיעה לו החברה שהוא זכאי לתשלום מן המל"ל. יתרה מכך, במידה ונדחתה תביעתו של העמית כנגד המל"ל, תקנון הקרן מחייב אותו לערער על דחייה זו או להעניק לקרן את זכות התחלופ (ערעור בשם העמית). במידה והעמית הוכר כזכאי לתשלומים, י'א זכאי לפנסיית נכות בשיעור ההפרש שבין ההכנסה הקובעת לנכות ושאיירים לבין הגמלה שהוא זכאי לה מהמל"ל או לפנסיית נכות בשיעור של 30% מסכום פנסיית הנכות (הגבוה מביניהם).
- סעיף 69' קובע כי במקרה והנכות נגרמה עקב שמירת היריון, בידה הבחירה אם לקבל פנסיית נכות או לוותר על קבלת פנסיית נכות, מבלי לגרוע מזכותה לתשלום דמי גמולים (הוספת דמי גמולים לסכום הצבור לזכות העמית מן היום ה-61 שלאחר מועד האירוע המזכה ואילך).

פרוצדורת הערר

- סעיף 77 לתקנון הקרן קובע כי החלטת הועדה הרפואית הראשונה (המורכבת מרופא תעסוקתי אחד או יותר שימונו ע"י הקרן, כשאם ביקש העמית, אזי ועדה בת שני רופאים תעסוקתיים שאחד מהם יהא מטעמו) תתקבל פה אחד, כשבהעדר הסכמה יצורף בהסכמה רופא תעסוקתי נוסף. בהיעדר הסכמה באשר לזהותו, ימונה הרופא הנוסף ע"י יו"ר הוועדה הרפואית העליונה לענייני קרנות פנסיה שליד ביה"ח לוינשטיין.
- סעיף 111 לתקנון קובע כי עמית שרוצה לערער על החלטת הוועדה הרפואית הראשונה, יעשה זאת באמצעות פנייה לנציבות ברור מחלוקות של החברה, כאשר על החלטתה של הנציבות ניתן לערער בפני ערכאה שיפוטית מוסמכת.
- סעיף 112 לתקנון קובע כי במקרה וחילוקי הדעות הינן בעניין רפואי, תפנה הנציבות לבירור מחלוקות את העמית לבדיקה בפני הוועדה הרפואית העליונה שליד ביה"ח לוינשטיין (או ועדה רפואית אחרת שהוקמה בידי מי שהחברה התקשרה עימו לצורך קיום הוועדה הרפואית העליונה, ובלבד שחברי הוועדה האחרת לא ימונו בידי החברה עצמה). כן קובע הסעיף כי ממצאי הוועדה הרפואית העליונה בשאלות רפואיות יהיו סופיים.

מסקנות הפרק

- הפוליסה לא מכסה באופן מלא עמיתים נכים, שנכותם נגרמה כתוצאה מפגיעת העבודה וכתוצאה משמירת היריון.
- סופיות החלטת הוועדה הרפואית לערעורים, ובמילים אחרות "הסתפק במה שקיבלת". המשמעות האופרטיבית היא שבמקרה של החלטה שאינה מקובלת על המבוטח חסום הוא בפני פנייה לערכאות.

קרן הפנסיה מקפת אישית

חריגים

- סעיף 54 לתקנון קובע כי במידה והנכות נגרמה מפגיעה בעבודה המקנה זכאות לתשלום לפי חוק המל"ל עקב תאונה בעבודה או מאירוע המזכה את העמית בגמלה לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום) או מפעולות איבה, תותנה זכאותו של העמית לפנסיית נכות בכך שיתבע את התשלומים המגיעים לו מהמקור האחר. במידה ונדחתה תביעתו

- של העמית כנגד המקור האחר, הרי שבהתאם לתקנון מוקנית לקרן זכות התחלוף (ערעור בשם העמית). במידה והעמית הוכר כזכאי לתשלומים, יהא זכאי לפנסיית נכות בחישוב אחר, המופחת משמעותית ופעמים מקוזז כולו מקרן הפנסיה.
- כן קובע הסעיף כי במידה והנכות נגרמה כתוצאה מתאונת דרכים, יהא זכאי העמית לבחור בקבלת פנסיית הנכות או ביתור על זכויות הפנסיה ובלבד שטרם שולמה לו פנסיה, וקבלת יתרת הכספים הרשומים על שמו לפי ערכי הפדיון הקבועים בתקנון, וזאת במקביל ליתור על הסכומים שקיבל מתאונת הדרכים או מכל סכום אחר שקיבל ע"י הביטוח הלאומי.
- במידה והנכות הינה תוצאה של שמירת היריון, אזי רשאית המבוטחת להודיע לקרן כי היא מוותרת על תשלום פנסיית הנכות, ובמקומה לקבל את גמלת שמירת היריון, לחילופין ניכוי מלא של הגמלה הנ"ל מהפנסיה.
- הייתה הנכות תוצאה של פעולות מלחמה, יהא המבוטח זכאי ליתור על זכויות הפנסיה וקבלת יתרת הזכאות הצבורה הרשומה על שמו או לקבלת פנסיית נכות בניכוי הסכומים להם זכאי ע"פ החוק הרלבנטי או השארת יתרת הזכאות הצבורה הרשומה על שמו בקרן. גם כאן, הזכויות מוציאות אחת את השנייה ולכל הפחות מקוזזות מפנסיית הנכות.

פרוצדורת הערר

- סעיף 63 לתקנון הקרן קובע כי במידה וחלק המבוטח על החלטת רופא הקרן (הועדה הראשונה), יודיע הלה תוך 45 יום מיהו הרופא מטעמו (ועל חשבוננו) שהוא מבקש לצרף לוועדה הרפואית או לחילופין יבקש כי הקרן תמנה רופא שני לוועדה. הוועדה תקבע אם המבוטח הוא נכה, אם לאו. במידה והוועדה הרפואית לא תגיע להסכמה פה אחד, תועבר הבקשה לוועדה רפואית לערעורים.
- סעיף 64 לתקנון קובע כי המבוטח רשאי לערער על החלטת הוועדה הרפואית לפני הוועדה הרפואית לערעורים תוך 45 ימים מיום החלטת הוועדה הרפואית. החלטת הוועדה תהא סופית ומחייבת ולא ניתנת לערעור או לתקיפה בכל דרך שהיא. הוועדה תהא מורכבת מהוועדה הרפואית הראשונה, אליה יצורף רופא שלישי שיבחר על ידי שני הרופאים מהוועדה הראשונה (בעלות שכר הרופא השלישי ישאו העמית והקרן בשווה).

מסקנות הפרק

- הפוליסה לא מכסה באופן מלא עמיתים נכים, שנכותם נגרמה כתוצאה מפגיעת העבודה, פגיעת מעשה איבה, פגיעת פעולות מלחמה, תאונות דרכים ואף כתוצאה משמירת היריון.
- סופיות החלטת הוועדה הרפואית לערעורים, ובמילים אחרות "הסתפק במה שקיבלת" והעדר רשות גישה לערכאות.

קרן הפנסיה פסגות ה.ע.ל.

חריגים

- סעיף ג' לפרק יג' בתקנון קובע כי הקרן תקזז כל תשלום שהעמית או שאריו או יורשיו יקבלו או יהיו זכאים לקבל ע"פ חוק הביטוח לאומי ו/או חוק משפחות חיילים שנספו במערכה ו/או חוק הנכים ו/או חוק הפיצויים לתאונות דרכים ו/או חקו התגמולים לנפגעים בהצלת נפש ו/או נפגעי פעולות איבה וכיו"ב.

פרוצדורת הערר

- סעיף ז' לפרק יג' בתקנון הקרן קובע כי העמית רשאי לערער על החלטת הוועדה הרפואית הראשונה תוך 45 יום. החלטת הוועדה תתקבל ברוב קולות ותהא סופית ומחייבת. סעיף ההגדרות קובע כי ועדת הערעורים תהא מורכבת משלושה רופאים שימונו על ידי הקרן ובלבד שאינם עמיתי הוועדה הרפואית, תוך מתן אפשרות לעמית למנות אחד מהם מטעמו, ובלבד, על חשבון הקרן, כלומר, שני רופאים מטעם הקרן ורק רופא אחד מטעם העמית (והתוצאה ברורה!).
- יודגש כי בעבר הלא רחוק המצב היה מעט שונה והרבה יותר הוגן – תחילה, העמית היה זכאי לערער על קביעת רופא הקרן תוך 60 ימים. שנית, הוועדה הרפואית לערעורים הייתה מורכבת מרופא הקרן ומרופא שמונה מטעמו של המבוטח. כאשר במקרה של חילוקי דעות ביניהם מינתה הוועדה הרפואית רופא שלישי, שהיה מומחה בתחום הנכות הנטענת. כשבמקרה של היעדר הסכמה על זהות המומחה השלישי, ממונה מומחה על ידי הערכאה השיפוטית המוסמכת. שינוי זה המרע את תנאי העמית, בוצע בתקופה האחרונה ויש בו כדי להראות עד כמה התקנון הינו נזיל וחד צדדי ומתקיים בהתאם להחלטות הקרן ולנחותו.

מסקנות הפרק

- הפוליסה לא מכסה באופן מלא עמיתים נכים, הזכאים לתגמולים ע"פ חוק הביטוח

- הלאומי, חוק משפחות חיילים שנספו במערכה, חוק הנכים, חוק הפלת"ד (תאונות דרכים), חוק התגמולים לנפגעים בהצלת נפש, חוק נפגעי פעולות איבה, חוק שירותי הכבאות, חוק רשויות מקומיות (הסדרי שמירה), חוק שירות עבודה בשעות חירום, חוק ההתגוננות האזרחית, חוק נפגעי ספר.
- במצב האופטימאלי, הרכב הוועדה הרפואית לעררים יהא שני רופאים מטעם הקרן ורופא נוסף מטעם העמית (שום סיכוי לתוצאה הוגנת ומושכלת).
- סופיות החלטת הוועדה הרפואית לערעורים, ובמילים אחרות "הסתפק במה שקיבלת", והיעדר רשות גישה לערכאות.

קרן הפנסיה הפניקס - פנסיה מקיפה

חריגים

- סעיף 41 לתקנון הקרן קובע כי אם הנכות היא כתוצאה ממחלה, שקדמה לאירוע הנכות, יהיה המבוטח חייב בגינה בצבירת תקופת אכשרה בגין כל גידול בהכנסה הקובעת לנכות ושאינם העולה על 1.17% לחודש מעבר למדד מהחודש שקדם לגידול ועד לאירוע המזכה. כמו כן קובע הסעיף כי במידה והנכות נגרמה בעקבות ניסיון התאבדות, תשולם הפנסיה רק אם צבר 12 חודשי ביטוח.
- סעיף 51 לתקנון קובע כי נכה הזכאי לקצבה או תגמול בשל תאונת עבודה או פגיעה בעבודה ע"ל חוק המל"ל, יהיה זכאי לקבל מהקרן פנסיית נכות השווה להכנסה הקובעת לנכות מוכפלת בדרגת הנכות בניכוי הסכומים שהוא מקבל מהמל"ל. או לוותר על זכויותיו לפנסיה כנגד החזרת כספים.
- כן קובע הסעיף כי על המבוטח לפנות למל"ל בבקשה לתשלום קצבה בתוך 45 ימים מיום הפגיעה. במקרה ונדחתה תביעתו, מוקנית לקרן זכות התחלוף בעניין זה.

פרוצדורת הערר

- סעיף 47 לתקנון קובע כי העמית או הקרן רשאים להגיש ערר על החלטת הוועדה הרפואית בפני ועדה רפואית לעררים או לערכאה שיפוטית מוסמכת בתוך 45 יום ממועד החלטת הוועדה. הוועדה תורכב משלושה רופאים תעסוקתיים שלא השתתפו בוועדה הרפואית, שימונו ע"י הקרן. העמית יהא רשאי למנות אחד מרופאי הוועדה הרפואית לעררים. החלטת וועדת הערר בשאלות רפואיות תחייב את הצדדים לכל דבר ועניין ואינה ניתנת לערעור או לתקיפה בכל דרך שהיא. גם כאן, במקרה הטוב יהיו שני רופאים מטעם הקרן כנגד רופא מטעם העמית ואת התוצאה אני משאיר לקורא לנחש.

מסקנות הפרק

- קרן הפנסיה מקזזת סכומים שהעמית קיבל מביטוח לאומי, שנכותם נגרמה כתוצאה מפגיעה בעבודה.
 - במצב האופטימאלי, הרכב הוועדה הרפואית לעררים יהא שני רופאים מטעם הקרן ורופא נוסף מטעם העמית (סיכוי קלוש לתוצאה הוגנת ומושכלת).
 - סופיות החלטת הוועדה הרפואית לערעורים, ובמילים אחרות "הסתפק במה שקיבלת", והיעדר רשות גישה לערכאות.
- קרן הפנסיה אטשולר שחם - פנסיה מקיפה:

קרן הפנסיה אטשולר שחם - פנסיה מקיפה

חריגים

- סעיף 53 לתקנון קובע כי במידה והפך העמית לנכה כמוגדר בחוק הנכים (תגמולים ושיקום), כתוצאה מפעולות מלחמה כמוגדר בחוק משפחות חיילים שנספו במערכה, מפעולות איבה, מפגיעה בעבודה או כתוצאה מתאונת דרכים, יהיה העמית זכאי לפי בחירתו לוותר על זכויותיו לפנסיה כנגד משיכת כל הכספים שנצברו לזכותו בקרן או לקבלת פנסיית נכות מהקרן בניכוי הסכומים המשולמים כפיצוי ע"פ דין.

פרוצדורת הערר

- סעיף 45 לתקנון קובע כי העמית או הקרן רשאים לערער על קביעת רופא הקרן בפני ועדה רפואית, שתורכב משני רופאים, שתמנה הקרן, כשאחד מהם יכול להיות רופא מטעם העמית. במידה ולא תתקבל הסכמה בין שני הרופאים, ייבחר רופא שלישי ע"י שני הרופאים, וההחלטה תתקבל ברוב דעות.
- סעיף 48 לתקנון קובע כי העמית או הקרן רשאים לערער על החלטת הוועדה הרפואית. הערעור יוגש תוך 45 ימים. הערעור ידון בפני ועדה רפואית לערעורים בלתי תלויה, היושבת באחד מבתי החולים בארץ אשר רשאית לזמן את העמית לבדיקה. הוועדה תורכב משלושה רופאים שלא השתתפו בוועדה הרפואית וייקבעו ע"י בית החולים המרכז את הוועדה. החלטת הוועדה בסוגיות רפואיות תחייב את הצדדים לכל דבר ועניין

ולא תהיה ניתנת לערעור או לתקיפה בכל דרך שהיא.

מסקנות הפרק

- הקרן מקזזת ו/או מחייבת ויתור של העמית על גמלת הנכות מהקרן לאלה שנכותם נגרמה כתוצאה מפגיעת העבודה, פגיעת מעשה איבה, פגיעת פעולות מלחמה, תאונות דרכים ומכוח חוק הנכים.
- סופיות החלטת הוועדה הרפואית לערעורים, ובמילים אחרות "הסתפק במה שקיבלת", והיעדר רשות גישה לערכאות.
- למרות העובדה שמדובר בוועדה רפואית לערעורים בלתי תלויה, עדיין קיים חשש גדול לתוצאות מוטות עקב קולגיאליות רופאים.

התקנון האחד לקרנות הוותיקות

הקדמה

תחת תקנון זה מאוגדים מרביתם של המבוטחים בישראל, שכן תקנון זה ממשיך את התקנונים של חמשת הקרנות הגדולות שנכללו בהסדר הקרנות הוותיקות בהן היו מבוטחים רוב רובם ומניינם של מבוטחי ישראל בקרנות הפנסיה. יש לציין כי להסדר זה הצטרפו שמונה קרנות, אך הבולטות שבהן והמהוות את הרוב המכריע של המבוטחים הם אלה:

1. מבטחים
2. מקפת
3. קג"מ
4. גלעד
5. נתיב

חריגים

- סעיף 30 לתקנון קובע כי מבוטח יהיה זכאי לקבל קצבת נכות בלבד שאינו זכאי לקצבה, תגמול או גמלה בשל אירוע הנכות בהתאם להוראות פרק ה, פרק יג' לחוק המל"ל (שעניינם ביטוח נפגעי עבודה ותגמולים למתנדבים), חוק תגמולים לנפגעי פעולות איבה או חוק הנכים (תגמולים ושיקום). כן קובע התקנון תנאי נוסף לקבלת הקצבה והינו כי המבוטח אינו זכאי לקבלת פיצויים לפי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים או פקודת הנזיקין בשל אירוע הנכות.

פרוצדורת הערר

- סעיף 41 לתקנון קובע כי העמית רשאי להגיש ערר על החלטת רופא הקרן בתוך 60 יום ממועד ההחלטה. הערר יוגש לוועדה הרפואית לעררים של הקרנות הוותיקות שבהסדר. החלטת ועדת הערר ניתנת לערעור בשאלה משפטית בלבד בפני הערכאה השיפוטית המוסמכת לכך לפי החוק. הוועדה תורכב משלושה רופאים או יותר שייבחרו מבין רשימת רופאים מומלצים, רשימה שתיערך ע"י המנהלים המיוחדים של הקרן ומנהל בית חולים ממשלתי אחד או יותר.

מסקנות הפרק

- הקרן מקזזת ו/או מחייבת ויתור של העמית על גמלת הנכות מהקרן לאלה שנכותם נגרמה כתוצאה מפגיעת העבודה, פגיעת מעשה איבה, מכוח חוק הנכים, מכוח פקודת הנזיקין, וכתוצאה מתאונות דרכים.
- סופיות החלטת הוועדה הרפואית לערעורים, ובמילים אחרות "הסתפק במה שקיבלת", והיעדר רשות גישה לערכאות.

חישוב התשלום עבור פנסיית נכות

החישוב הבא שהנני מצרף, אמנם לקוח מתקנון קרן הפנסיה המקיפה **מטבית-עתודות**, אולם העיקרון החישובי שנעשה בקרן זו הינו אותו עיקרון לגבי כל קרנות הפנסיה שנסקרו לעיל עם סטיות קלות.

העיקרון החישובי בצירוף דוגמה

העלות לכיסוי הביטוח לנכות, תחושב מדי חודש בחודשו על ידי הכפלת ההכנסה הקובעת, כפי שהייתה בתחילת אותו החודש בשיעור הכיסוי הביטוחי המעודכן לנכות (אחוז הפנסיה לנכות) אשר נקבע בהתאם לגיל ההצטרפות למסלול הפנסיה בו בחר העמית, כמפורט בנספח המצורף לתקנון ובכפוף למצוין בטבלת מקדמי חישוב עלויות כיסוי פנסיית הנכות המתאים למין העמית, לגילו, לשנת לידתו, ובהתאם לגיל הזכאות לפנסיה במסלול בו בחר, מחולק ל- 1,000 ובתוספת העלות הנובעת משחרור תשלום

דמי הגמולים בתקופת הנכות, המוכפלת במקדם לחישוב עלות כיסוי פנסיית הנכות, כאמור לעיל, ומחולקת גם היא ב- 1,000. יובהר כי תוספת זו נגבית מכל העמיתים הפעילים.

על מנת לפשט את העניין, להלן דוגמה:

מין – גבר
 גיל הצטרפות - 35
 מסלול – בסיסי
 גיל זכאות – 67
 שכר קובע – 10,000 ₪
 פנסיית נכות – 5,685 ₪
 דמי גמולים מבוטחים – 1,750 ₪ (17.5% מהכנסה קובעת).
 שחרור פרמיה – 1,645 ₪ (דמי גמולים בניכוי דמי ניהול רעיוניים של 6%).
 סה"כ פנסיית נכות חודשית עד גיל זכאות – 7,330 ₪ (פנסיית נכות + שחרור פרמיה = 1,645 ₪ + 5,685 ₪)
 גיל נוכחי - 35
 מקדם עלות נכות – 8.3982 (ע"פ טבלה)
 עלות נכות - 61.56 ₪ לחודש $7,330 \times 8.3982 / 1000$

סוף דבר

בכל קרנות הפנסיה ללא יוצא מן הכלל קיים מרכיב של קיזוזים ו/או ניכויים ו/או ביטול מוחלט של זכויות עמיתים במקרים של קבלת תגמולים ממקורות ממשלתיים אחרים.

עלות חודשית של פנסיית נכות שוות ערך לכ- 0.6% ממשכורתו של עובד בדוגמא שהובאה לעיל. ניתן בהחלט לקבל כיסוי של אובדן כושר עבודה בסכום הנקוב לעיל ואולי אף יותר מכך, ללא כל הסייגים, הקיזוזים והניכויים כפי שצויינו לעיל, וזאת במסגרת תעריף משתנה ו/או קולקטיבי.

גם אם ימצאו מקרים ספורים של עלות יקרה יותר במעט בביטוח המנהלים על פני קרן הפנסיה, עדיין ההבדל העצום של התנאים והסייגים האחרים, כפי שפורטו לעיל, אינו מותיר ספק לחלוטין בכדאיות ביצוע ביטוח לאובדן כושר עבודה בחברת ביטוח ולא בקרן פנסיה. יש לציין כי הלקוח הסביר לא יושפע מתוספת קטנה של שקלים ואף יעדיף לשלמה ובלבד שהכיסוי שינתן לו לא יהיה רצוף בסייגים ובקיזוזים שמעקרים את הכיסוי באופן משמעותי.

הכותב הינו עו"ד המתמחה בתביעות בתחום הפנסיה ואובדן כושר עבודה.

[סגור חלון..](#)